

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

ערש"ק פרשת תזריע תשע"ד שנה ג' גליון 133
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,
ניתן לקבל את העלון במייל chagitben@neto.net.il

הנושא: מעלת סעודת ברית מילה

עליהם בשמחה, עדיין עושים בשמחה, זה מילה. על כן הוא רמוז בס"ת והיית אך שמח. ע"כ.

במדרש שיר השירים רבה (פרשה זו) עה"פ "חמוקי ירכיך" (ז', ב') איתא: א"ר יוחנן כל חיטטין ופרניקין שישראל מחטין ומתפרנקין (פירוש מתפנקים ומתענגים) בעוה"ז, בזכות מילה שנתנה בין ירכיים. והגאון רבי אברהם פאלאג'י בספרו בירך את אברהם (דרוש א למילה דף רנ"ב ע"ד) הביא על זה את קושיית הרב חלק שמעון (ערך מילה) שהקשה, מאי שנא שדוקא בזכות מילה ישראל מתפנקין ולא זולתה? ופירש שם שעל ידי המילה עם ישראל פותחין המקור של הברכה ומביאין השפע לעולם. ע"ש. ובזה פירש מהר"א פאלאג'י בזה"ל: ומעתה יש לתת טעם טוב על המנהג שאנו עושין סעודה ביום הברית ומוציאין הוצאות יתירות על הנהוג, כי הוא הדבר הגורם לנו לאכול מאכלות רבות וללבוש בגדים נאים ולהתענג בתענוגים בדשן ושמן.

וכך כותב בספר כלי כסף לרבי שלום אבוחצירא זצ"ל על מה שנאמר לאברהם בעת שמל (לך לך י"ז, ב'): "ואתנה בריתי ביני וביניך וארבה אותך במאד מאד", וכך הוא מסביר: 'ואתנה בריתי ביני וביניך' זו ברית מילה וע"י זה 'וארבה אותך במאד מאד' דהיינו בממון רב כדי שתאכל ותשבע למעדינים, שישראל מתענגים לתענוגי בני אדם וכדרשת חז"ל הנזכרת, שישראל מתפנקים בזה העולם בזכות המילה.

ובספר אוצר יד החיים (כללים ערך מילה) מביא מספר "עיר מקלט", שכותב: שכמו שמצינו בקרבנות, שאומרת הגמרא בפסחים (נט:): "כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים" כך

הרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע היה נוהג לומר: שמפרשת השבוע יש ראייה שמן הדין ומן הראוי שתהיה פרנסה ברחבות לעם ישראל. כי הכתוב אומר בתחילת הפרשה בעניין קרבן היולדת: "תביא כבש בן שנתו לעולה ובן יונה או תור לחטאת". ומסיים: "זאת תורת היולדת", ואחר כך נאמר: "ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תורים או שני בני יונה". ואינו מובן, למה הפסיק ב"זאת תורת היולדת" קודם שאמר "ואם לא תמצא ידה", הלא גם זה שייך לתורת היולדת?

אלא שהתורה אומרת לנו "זאת תורת היולדת" – כך צריכה להיות המצב של יולדת! שתשיג ידה להביא קרבן עשיר, כי על פי התורה צריכה להיות כל יולדת שיהיו לה צרכיה בריוח, אלא שאם יתרחש לפעמים ש"לא תמצא ידה" זה כבר איננו לפי התורה.

לכן כתב הרה"ק בעל השפת אמת שנהגו לעשות את "סעודת הברית" דווקא, ברחבות רבה! בכדי להמשיך פרנסה לכלל ישראל, שהרי בתורה כתוב "זאת תורת היולדת" מיד לאחר הקרבן של "יולדת עשירה", לומר לך: "זאת תורת היולדת" כך צריכים להתנהג! שסעודת הברית תהיה ברחבות כמו אדם עשיר.

וכן ידוע שהרב בעל דרכי תשובה ממונקאטש זי"ע אמר, שאם עושים סעודת ברית מילה בשמחה הוא מסוגל להמשיך פרנסה, כי המילה הוא המצוה בחת"ך והוא שם הפרנסה והוא תיקון היסוד שמשם באים השפעות. לכן והיית' אך' שמח' סופי תיבות חת"ך על דרך שאמרו ז"ל במסכת שבת בפרק ר' אליעזר דמילה, על מצות מילה: כל מצוה שקבלו

בסעודת ברית מילה, האבות מתכפרים על ידי האנשים שאוכלים בסעודה.

מובא במדרש תנחומא (פרשת תצוה סימן א'): אמר רשב"י: בא וראה שאין חביב לפני האדם יותר מבנו, והוא בכל זאת מל אותו, וכל כך למה? אמר רב נחמן בר שמואל: כדי לעשות רצון בוראו, הוא רואה בנו שופך דם ממילתו, ומקבל עליו בשמחה. אמר רב חנינא ולא עוד, אלא "שהוא מוציא הוצאות ועושה אותו היום של שמחה מה שלא נצטווה", והוא מה שהכתוב אומר: "ואני תמיד אייחל והוספתי על כל תהלתך". ולא עוד "אלא אדם הולך ולוה וממשכן עצמו ומשמח אותו היום"...

ובספר מטה משה הביא רמז לזה: מיל"ה ראשי תיבות: מ'שתה י'עשה ל'כל ה'קראים.

כשהיו באים תושביה של ברדיטשוב להזמין את הצדיק רבי לוי יצחק לברית מילה, לבר מצוה, או לכל שמחה אחרת, נוהג היה רבי לוי יצחק להתנות את הגעתו לבוא בתנאי אחד שתיערך סעודת מצוה כראוי.

תשובתו זו של רבי לוי יצחק הייתה מקובלת על כולם, אולם תמוהה הייתה בעיניהם, מה לצדיק ולסעודה הגונה?

אחד מתושבי העיר שסקרנותו לא פסקה, שאל את הרבי לפשר התנאי שעשה?

השיב להם הרבי, (אשר כידוע שביום לידתו של הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע הבעש"ט בא לבית המדרש וחילק שתיית יין, ואמר שצריך לעשות היום "לחיים", כי היום ירדה נשמה לעולם אשר תמליץ תמיד רק טוב וסנגוריא על בני ישראל לפני אבינו שבשמים. והוסיף ואמר, שלפני שירדה הנשמה לעולם, קם השטן וטען שבגלל הנשמה הקדושה הזאת תבטל הבחירה החופשית בעולם כי היא תחזיר את כל העולם למוטב כולם יחזרו בתשובה, והשיבו לו מן השמים, שתמיד יהיה כנגדו רדיפות שיחלישו אותו ולכן הוא לא יוכל להשפיע כל כך על כלל ישראל). מאבקים קשים יש לי נגד השטן אשר בכל עת מחפש דרכים לקטרג על ישראל ואילו אני טוען כנגדו, כי כשאדם מישראל מקיים מצוה כלשהי הוא עושה אותה בשמחה וברצון, ואילו כאשר נכשל יהודי בעבירה גורם לו הדבר לעצב עמוק עד כי לבו נישבר בקרבו. לשמע דברי מבקש השטן שאוכיח לו את צדקתם ולי אומנם יש הוכחה, הנה מעולם לא ראינו יהודי ויהא זה

הגרוע שבגרועים, שיערוך סעודה לרגל עבירה שעבר לעומת זאת כאשר מזדמנת ליהודי מצוה ברית מילה בר מצוה סיום מסכת או כשמגיעים חגים ושבטות או אז שש ושמח היהודי לערוך סעודות לרגל המצוות הללו.

פנה רבי לוי יצחק אל היהודי הניצב מולו, אמור אתה, כלום אין זו הוכחה ניצחת כנגד דברי הקטרוג של השטן, ואכן השטן יודע את הדבר ועל כן מנסה הוא בכל כוחו ויכולתו למנוע מן היהודי לערוך בשמחה את סעודת המצוה, ומדוע? כדי שתהא לו סיבה מספקת לקטרג על ישראל.

וזו הסיבה שמתנה אני את השתתפותי בכל שמחה של "ברית מילה" "בר מצוה" "סיום מסכת" וכדומה בכך שבעלי השמחה יכינו לכבוד עשיית המצוה סעודה ראויה לשמה.

וכך מובא בספר "כורת הברית" כי השטן מוסר נפשו לבטל סעודת מילה, שכן הוא ראשי תיבות של שמו: סעודת מילה אין לעשות, לפי שיודע שעל ידי סעודה זו יגדל זכותם, וכאשר יהודי מוסר נפשו לקיים הסעודה בשמחה, מכניע את כוחו.

כתב מרן השלחן ערוך (וי"ד סימן רס"ה) שאבי הבן מברך את ברכת "להכניסו בבריתו של אברהם אבינו" העומדים שם אומרים "כשם שהכנסתו לברית כן תכניסו לתורה ולחופה ולמעשים טובים". והמדרש (קה"ר פרשה ג' אות ד') מספר על כך: מעשה באחד מגדולי צפורי שהיתה לו מילה, ועלו אנשי עין תאנה לכבדו ועלה עמהם רבי שמעון בן חלפתא. הלכו לקיים מצות מילה, והיה אביו של אותו התינוק משקה אותם יין יישן, ואמר להם: תשתו מן היין הטוב הזה, שאני בוטח באדון השמים, שממנו אני משקה אתכם ביום משתה נשואין שלו. וענו אחריו: כשם שהכנסתו לברית כך תכניסו לתורה ולחופה.

מתוך אותן דברים יצא רבי שמעון בן חלפתא החוצה, והיה זה בלילה והוא יצא יחידי, נגלה אליו מלאך המות ואמר לו: בגלל שאתם בוטחים במעשיכם אתם מרשים לעצמכם לצאת בלילה יחידי. שאל אותו רבי שמעון בן חלפתא, מי אתה, השיב לו שהוא מלאך המות. שואל אותו רבי שמעון: ולמה פניך רעים? השיב לו מקול דברים קשים שאני שומע מפני הבריות בכל יום.

שאל אותו רבי שמעון ומה הם? אמר לו התינוק הזה שהשתתפת היום בברית מילה שלו, יש לי שטר פסק דין בידי לקחת את נשמתו בעוד שלושים יום, ואתם שהתפללתם על

הילד וברכתם אותו כשם שנכנס לברית כך יכנס לחופה. בטלתם את אותה גזירה.

ועל מעלתה של "סעודת ברית" מסופר על בעל השפת אמת זי"ע שביקש מהרה"ק רבי פינחס מפילץ זי"ע שייקח את שני בניו הקטנים בעל האמרי אמת ואחיו רבי משה בצלאל אל יהודי פלוני בוורשה (ונקב בשמו) שיברך אותם. עשה רבי פינטשע כפי שנתבקש ויצא עם הילדים לוורשא, חיפש את היהודי, שחשבו בליבו לצדיק מפורסם, אך רק לאחר חקירות ודרישות גילהו. לגודל פליאתו היה נראה כאחד מפשוטי עם, טיפוס המוני ביותר. התרשם רבי פינטשע שהלה אינו מבין מה רוצים ממנו, עם כל זאת מילא את השליחות, ואמר לו: אף שאינך יודע מאומה, תואיל נא לברך אותם כבקשת אביהם הרבי מגור..."

עשה היהודי כחפצו והרעיף ברכות על ראשם...

רבי פינחס הסתפק אם אכן אותו יהודי הוא מל"ו צדיקים נסתרים, אולם בשובו לגור הסביר לו השפת אמת: אכן הנו איש פשוט ביותר, אלא פעם אחת כשנימול בנו, לא היתה בידו אף פרוטה לצרכי סעודת הברית, ומכר את כלי מיטתו להכין סעודת מצוה בכסף שקיבל, אחר כך נשאר בעירום ובחוסר כל. הדבר עשה רושם גדול בשמים, והוא קיבל על כך שכר גם בעולם הזה, שכל ברכה היוצאת מפיו לא תשוב ריקם, הוא עצמו אינו יודע שניחן בכח סגולי כזה שברכתו מתקיימת..."

מענין לענין באותו ענין. הגמרא בבבא בתרא (קטז.) אומרת, כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים". ומפרש הנמוקי יוסף מיהו ה"חכם" שאליו יפנה לבקש רחמים, "תופס ישיבה".

וצריך להבין מדוע דוקא "תופס ישיבה"?

אלא מסופר שפעם באה בתו של הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע ובכתה לפניו שעדיין לא נפקדה בילדים, ואימה אם לא יפעל עבורה ישועה היא תלך לחייט שהוא יברך אותה כיון שברכותיו מתקיימות.

התפלא רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע וביקש לקרוא לחייט כדי לבדוק ולראות מהיכן הגיעו כוחותיו האם זה ממקור טהור או ח"ו לא.

סיפר לו החייט: בעבר הייתי חייט אצל הפריץ וזכיתי לאמונו, יום אחד העניק לי הפריץ סכום כסף נכבד כדי

שיקנה ברוחב יד מצרכי סעודה, אבל בדרך ראיתי יהודי מסכן שאין לו מה לאכול, וממש כבר נמצא בסכנה נפשות, ריחמתי עליו נתתי לו את כל הכסף שנתן לי הפריץ, וידעתי שאם אחזור לביתו של הפריץ ללא הכסף אחת דתו להמית, מיד לקחתי את בני משפחתי וברחתי, והגעתי לעיירתו של הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע, ביום ראש השנה לאחר התפילה קרא לי הרבי ואמר לי, דע לך שבזכות אותה הצלת נפש יהודי, שהיה ממש בסכנה, ואתה החיית אתו קיבלת כח מהשמים שכל ברכותיך התקיימו, ומאז אני משתדל לברך כל יהודי ויהודי, וכולם יודעים שברכותי מתקיימות.

מששמע זאת הצדיק מיד ביקש ממנו שיברך את בתו, ואכן היא זכתה לכמה וכמה בנים.

מעתה בואו חשבון, אם כך מתברכים עבור הצלת נפש אחת, כמה מתברכים עבור הצלת כמה נפשות, ואם כלך מתברכים עבור הצלה גשמית, כמה מתברכים עבור הצלה רוחנית, שהרי גדול המחטיאו יותר מן ההורגו. נמצא כי "תופס ישיבה" ראש ישיבה שמחזק את הבחורים ומציל את הבחורים מרדת שחת, בונה אותם רוחנית, הוא מציל לא נפש אחת אלא כמה נפשות, לכן ראוי הוא לברך ויתקיימו ברכותיו.

שערי השגה

הדרך להגיע להשגות בעבודת ה'

א. תענית דיבור ארבעים יום: בספר יסוד ושורש העבודה' (שער המים פרק ד') הביא בשם האריז"ל, שמי שיושב ארבעים יום בלי שיחה בטילה ישיג בודאי רוח הקודש.

ב. אמירת "ובא לציון" בכוונה: כתב הגאון רבי שבתי ליפשיץ בספר סגולות ישראל (מערכת ו אות ד) בשם הרוקח, שיש סגולה לאומר "ובא לציון" בכוונה ובשמחה בשבת ויום טוב ובחול, זוכה לשרות עליו רוח הקודש ולבוא לידי השגה ומצננים לו גהינם. ע"ש.

ג. אמירת פסוקי דזמרה בכוונה: כתב בראשית חכמה (שער אהבה פרק י'): בקרוא האדם בכל יום פסוקי דזמרה, ויאמר בכוונה ובקול רם, ימשוך עליו דבקות. וכן יתמיד בכל יום לקרוא בספר תהלים בכוונה ובקול רם בבית הכנסת.

ד. להשתתף בהלווייתם של צדיקים: וזאת על פי מה שכתב בספר הגלגולים (פרק נ"ב), שבשעת סילוקן של צדיקים יוצאים לקראתם הנפשות הקרובות ללוותם, ואם יזכה לראותם אזי אפשר שיתנוצצו כך מנשמתם ותזכה אליהם ע"י זכוך נפשך, תהא נפשך שואבת אותם ויתערבו כך ויהיה לך לעזר גדול בעבודת השם.